

Wintercursus Kwalitatief Onderzoek - Kwaliteitsbeoordeling en rapportering

Evaluatie van de kwaliteit van kwalitatief onderzoek

Sibyl Anthierens, Hilde Bastiaens, Katrien Bombeke,
Jessica Fraeyman, Griet Peeraer, Lieve Peremans,
Paul Van Royen, Etienne Vermeire

Geloof ik de resultaten?

Belangrijke vragen

Wie was betrokken, wie deed het onderzoek?

Aan wie gevraagd? Waar gevraagd?

Wat gevraagd? Waarop gebaseerd?

Hoe gegevens geanalyseerd?

Hoe gegevens bijeengezet?

Hoe conclusie getrokken?

.....

Belangrijke punten in de kwaliteitsdiscussie

1. Wat zijn de doelstellingen van kwaliteitsevaluatie?
2. Is kwaliteitscontrole van resultaten van kwalitatief onderzoek wel mogelijk?
3. Kunnen dezelfde criteria gebruikt worden voor kwalitatief en kwantitatief onderzoek? Tools?

4. Evaluatie instrument gebaseerd op ons stappenplan

Doelstellingen van kwaliteitsevaluatie

Beoordeling van onderzoeksartikels

- Zijn de resultaten goed te begrijpen? Geloof ik ze?
Kan ik ze gebruiken in mijn context?

Houvast voor je eigen onderzoek

- Bij opzetten en uitvoeren
- Bij publiceren

Is kwaliteitsbeoordeling van kwalitatieve resultaten mogelijk?

Neen

“Checklijsten kunnen nooit de volledig de flexiliteit vatten die essentieel is in kwalitatief onderzoek”

Ja

“Dezelfde dan in kwantitatief onderzoek”

Globaal

- eens over het nut van het gebruik van evaluatietools
- oneens over welke criteria moeten gebruikt worden

*‘We use criteria, quite simply because they are useful. Rules and guidelines help us learn, practice and perfect’ – S. Tracy**

“The elephant in the living room”

- Foundationalists: qualitative and quantitative research should apply the same quality criteria.
- Quasi-foundationalists: guiding framework unique for qualitative data.
- Non-foundationalists stress the importance of understanding versus prediction. And basically believe qualitative research shouldn't apply any fixed criteria.
- Anti-foundationalists...

(Denzin, 2009)

3. Beoordelen van de kwaliteit van kwantitatief en kwalitatief onderzoek

fear

- 1 eyebrows raised and pulled together
- 2 raised upper eyelids
- 3 tensed lower eyelids
- 4 lips slightly stretched horizontally back to ears

Criteria

Kwantitatief onderzoek

- Cochrane
- STROBE
- Consort
- ...

Kwalitatief onderzoek

- COREQ
- ...

Guba and Lincoln: Truthworthiness

Traditional	Alternative	
<i>Internal validity</i>	Credibility	Confidence in the 'truth' of the findings
<i>External validity or generalisability</i>	Transferability	Showing that the findings may be applicable in other contexts, through providing sufficient rich detail
<i>Reliability (replication is possible)</i>	"Dependability"	Document the instability: by context or by research process
<i>Objectivity, neutrality</i>	"Confirmability"	Degree of neutrality The extent to which the findings of a study are shaped by the respondents and not researcher bias, motivation, or interest.

Lincoln and Guba, 1985 in King and Horrocks. *Interviews in Qualitative Research*, 2010

1. Geloofwaardigheid: Credibility

Validiteit is kortweg 'waarheid'
(kwantitatief onderzoek)

Onderzoeksresultaten moeten
waar zijn.

Je meet wat je beweert te meten.

Kwalitatief onderzoek heeft deze
maatstaven niet. Dit wil niet
zeggen dat alles mag en alles kan!

'De waarheid' bestaat niet

- Diepgang
- Triangulatie
- Member checking
- Zelfreflectie

1. Geloofwaardigheid: Credibility

Diepgang

- Sociaal wenselijke of werkelijk doorleefde antwoorden, diepgang van de antwoorden
- Niet oppervlakkig blijven, gaan graven in de betekenis
- Voldoende tijd uittrekken voor een gesprek

1. Geloofwaardigheid: Credibility

Triangulatie: een resultaat is beter als je het van verschillende zijden benaderd.

Denzin (1978) onderscheidt vier typen:

- Data triangulatie (verschillende databronnen)
- Onderzoeker triangulatie (inzetten van meerdere onderzoekers)
- Theorie triangulatie (gebruik van meerdere theoretische invalshoeken)
- Methodologische triangulatie (gebruik van meerder methoden om één onderzoeksvraag te beantwoorden)

1. Geloofwaardigheid: Credibility

Member checking

- Peer debriefing: resultaten voorleggen aan een collega, stakeholder, niet betrokken bij het interview
- Mensen in de onderzoekssetting feedback vragen

Oppassen want respondent en onderzoeker zien met een andere bril naar data (Sandelowski 1993)

1. Geloofwaardigheid: Credibility

Reflexiviteit

'Reflexivity is the process of reflecting critically on the self as researcher'

(Guba and Lincoln, 2005: 210 in King and Horrocks)

Jouw achtergrond, veronderstellingen, houding en gedrag en HOE deze het onderzoeksproces kunnen beïnvloeden

- Epistemologische reflexiviteit... wat beschouw jij als kennis?
- Hoe verwoord jij jouw thema's/codes?

2. Toepasbaarheid: transferability

Externe validiteit, kan niet zoals
bij kwantitatief onderzoek

je kan de studie niet
reproducieren met exact
dezelfde resultaten want de
studie wordt in een bepaalde
context uitgevoerd en is dus in
zekere zin uniek

→ 'Thick description' van de
context van onderzoek

3. Afhankelijkheid: dependability

Reliability ~ stabiliteit

Moeilijk in kwalitatief onderzoek

De betekenis van betrouwbaarheid is reproduceerbaarheid – dit zou betekenen dat de realiteit vaststaat en dat is niet het geval in kwalitatief onderzoek (cfr. Paradigma's)

→ Documenteer de instabiliteit van het bestudeerde fenomeen (onderzoeks- en contextafhankelijke invloeden)

4. Overtuigingskracht: Confirmability

objectiviteit (kwan) ><
subjectiviteit (kwal)

→ Voorzie voldoende detail van
het proces van data collectie

→ Externe auditor van het
project

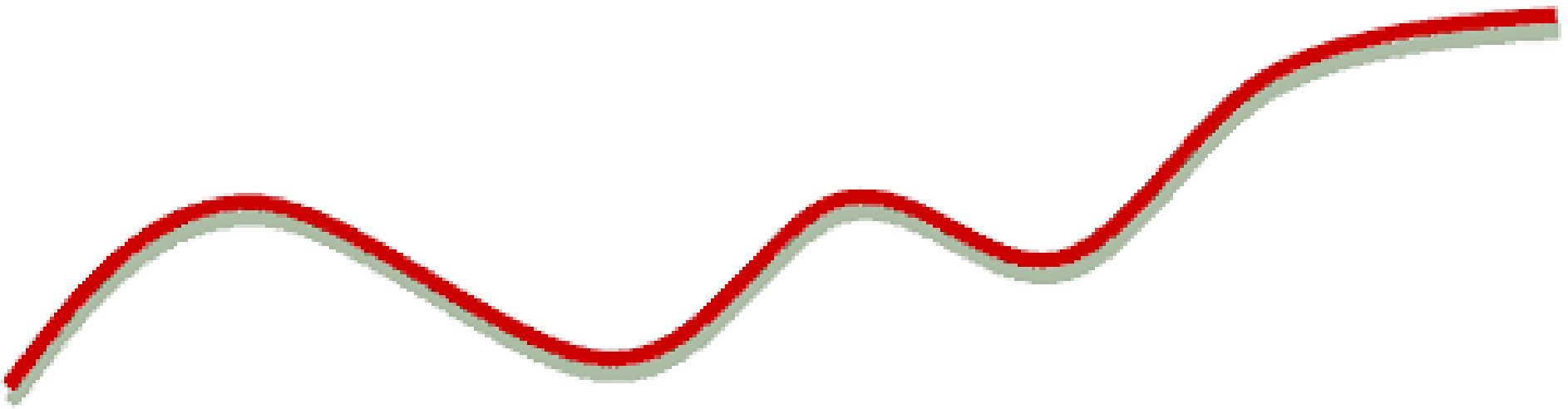
- Beschikking over data, veldnota's
- Data reductie en analyse proces
- Data synthese (thema's enz;)
- Procesnota's (memo's)
- Onderzoeksprotocol
- Pilootonderzoek

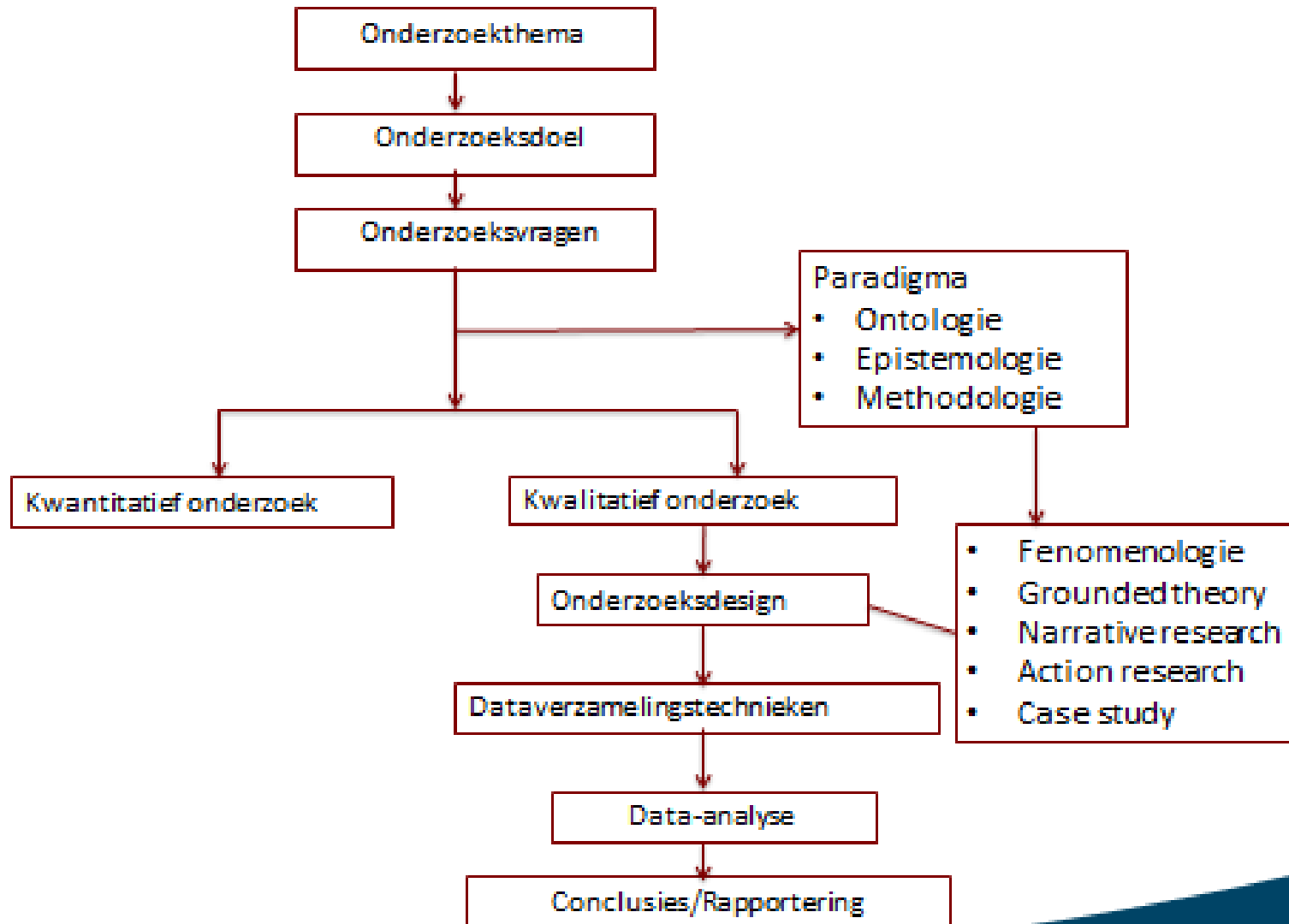
Samengevat...

Beschrijf beschrijf beschrijf!

We voorzien een leidraad om dit proces te
vergemakkelijken

Evaluatie instrument op basis van het stappenplan

Vragen als leidraad

1. Duidelijke onderzoeksvraag?
2. Is een kwalitatieve aanpak geschikt voor mijn doel/vraag?
3. Wat is de context van het onderzoek (opdrachtgever/doel)
4. Wat zijn de onderliggende paradigma's? Consequent gebruikt?
5. Is men vertrokken van een theoretisch kader?
6. Welke methodologie is gebruikt? Consequent gebruikt?
7. Hoe is de steekproef bepaald?
8. Welke dataverzamelingstechnieken zijn gebruikt?
9. Is met tot datasaturatie gekomen? Hoe?
10. Hoe is de data geanalyseerd?
11. Hoe zijn resultaten beschreven? Quotes?
12. Beantwoorden resultaten de onderzoeksvraag? Geloofwaardig?
Transfereerbaar?
13. Conceptuele rijkdom van de resultaten?

1. Onderzoeksvraag/doel

- Zijn het doel van het onderzoek en de onderzoeksvraag duidelijk beschreven?

2. Kwalitatieve aanpak

- Waarom is kwalitatief onderzoek de beste manier om de onderzoeksvraag te beantwoorden?

3. Context

- Is het duidelijk in welk kader dit onderzoek wordt uitgevoerd?
 - Alleenstaand, in een brederproject, als kwalitatief luik naast en kwantitatief luik,...
 - Weet je wie de opdrachtgever is (eigen onderzoek, overheid, organisatie,....)

4. Paradigma / onderzoeksperspectief

- Is het onderzoeksperspectief beschreven?
- Zijn onderzoekers trouw gebleven aan dit perspectief
 - Samenstelling onderzoeksgroep
 - Dataverzameling
 - Analyse
 - Rol onderzoeker

5. Bestaande kennis en theoretisch kader

- Werd bestaande kennis, een theoretisch kader gebruikt? Op welke manier?
- Is er informatie over de onderzoekers gegeven?

6. Methodologie

- Is duidelijk beschreven welke methodologie/design met gebruikt heeft?
- Werd dit ook goed toegepast?
 - Steekproef
 - Dataverzameling
 - Analyse

7. Deelnemers en steekproef

- Weten we hoe deelnemers werden gerecruteerd?
- Is beschreven hoeveel deelnemers er waren en wordt dit gemotiveerd?
- Vermelden de auteurs iets over de soort steekproef?
 - Doelgericht, niet-doelgericht, theoretisch
- Kan de samenstelling van de steekproef invloed hebben gehad op de resultaten? Wordt hier iets over gezegd?

8. Dataverzameling

- Zijn de dataverzamelingstechnieken voldoende beschreven?
- Is de methode geschikt om de data te krijgen waar je op basis van je onderzoeksvraag naar op zoek bent?
- Zijn ze in lijn met het onderliggende onderzoeksparadigma en de toegepaste onderzoeksmethodologie

9. Datasaturatie

- Wordt er iets gezegd over datasaturatie?
- Welke maatregelen werden genomen om tot datasaturatie te komen?
- Zijn de resultaten conceptueel rijk? Is er diepgang?

10. Data-analyse

- Werden de stappen in de analyse duidelijk beschreven?
- Zijn deze stappen in lijn met het gekozen onderzoeksperspectief en de methodologie?
- Wat was de rol van conceptuele kaders?

11. Beschrijving resultaten

- Verstaanbaar?
- Geïllustreerd met onderzoeksmateriaal?
 - Cfr. Rapportering van kwalitatief onderzoek

12a. Resultaten en onderzoeksvraag

- Geven de resultaten een antwoord op de onderzoeksvraag?
- Zijn ze geloofwaardig en overdraagbaar?

12b. Geloofwaardigheid

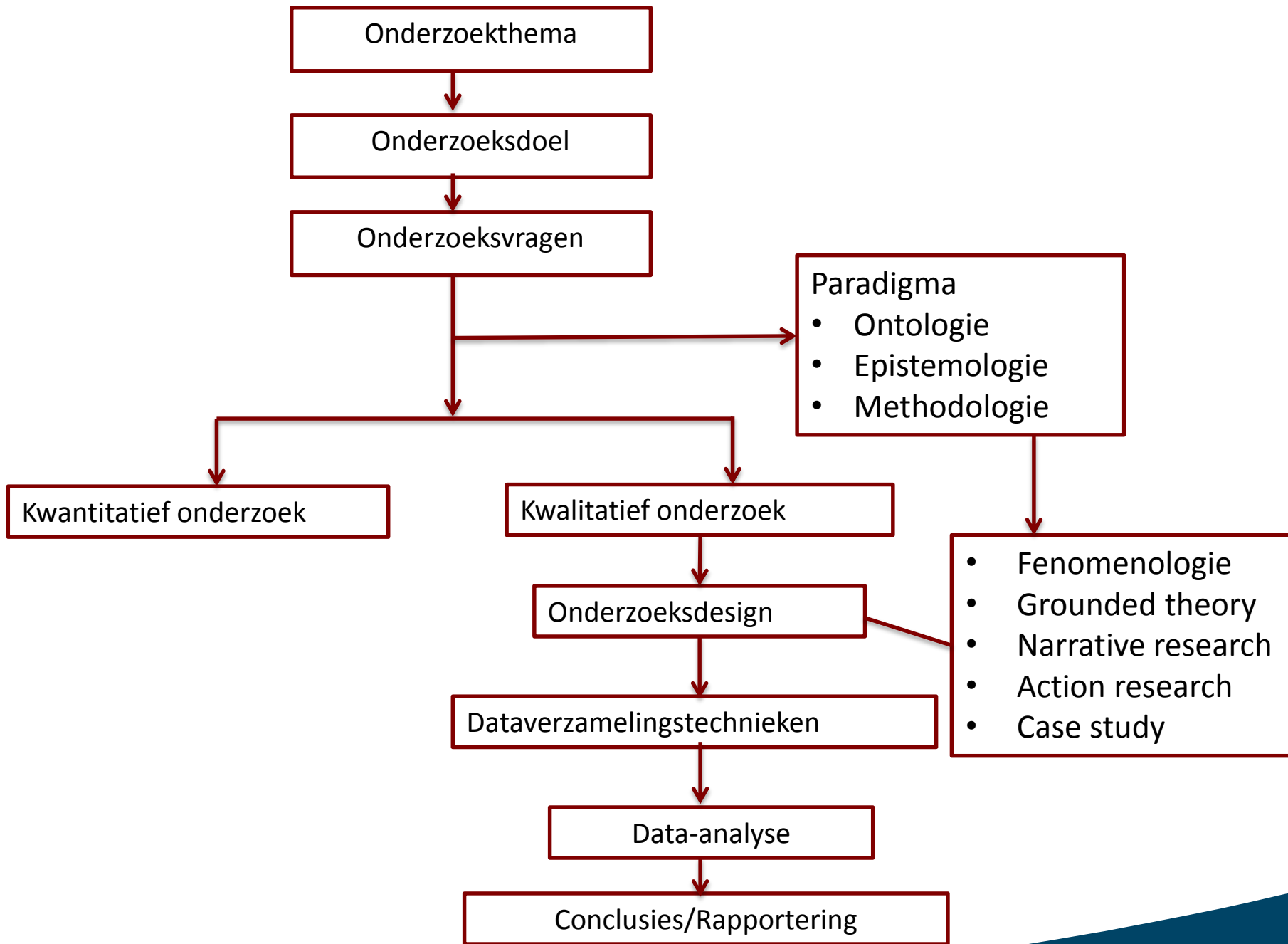
- Zijn een aantal stappen beschreven die de geloofwaardigheid ondersteunen, zoals:
 - Team van onderzoekers betrokken?
 - Triangulatie gebruikt?
 - Member checking gedaan?
 - Negatieve of afwijkende gevallen betrokken?

12c. Overdraagbaarheid

- Zijn een aantal stappen beschreven die de overdraagbaarheid ondersteunen/mogelijk maken, zoals:
 - Een goede beschrijving van de doelgroep/steekproef?
 - Reflectie over overdraagbaarheid naar andere settings?

13. Conceptuele rijkdom

- Dragen de resultaten bij tot de bestaande kennis over het fenomeen/onderzoeksdomein?
- Krijg je meer inzicht in het fenomeen?

Workshop

15:45 – 17:00

In twee groepen:

- Herlezen 2 artikels (15 min)
- Toepassen
kwaliteitsbeoordeling:
 - ✓ Zijn de noodzakelijke elementen aanwezig?
 - ✓ Is het geheel consistent?
Logisch opgebouwd?

